+SLUŽBA+BOŽJA+

NEDJELJE POSLIJE DUHOVA

Obnova Svete sedmice i sistematizacija rubrika rimskog Časoslova i Misala tek su dvije etapne postaje velikog stila u reformi naše liturgije. Među liturgijske obnovne zahvate trebat će svakako ući i nedjelje poslije Duhova. Radi se o nizu od barem 24 nedjelje u kojima je razmjerno vrlo malo iskorišteno svetopisamsko obilje čitanja gdje se jasno ističu Božje nakane s nama.

U želji da makar i djelomično osvijetlimo reformne zahtjeve liturgičara valja nam uočiti:

1/ Što nedjelja znači u liturgijskoj godini,

2/ Kako su građeni neki promjenljivi dijelovi sadašnjih nedjelja po Duhovima,

3/ Kakvim bi se nastojanjima moglo ostvariti njihovo veće savršenstvo.

1\. MISTERIJ NEDJELJE

Nije posve slučajno da je apokaliptička objava na otoku Patmosu bila upravo na dan Gospodnji /tj. nedjelju / i da to vidjelac spominje. Trebalo je ponovno naglasiti da uskrsli Spasitelj sređuje vremena i zbivanja u njima do kraja svi

jeta. Svaka nedjelja izražava i odražava slavu uskrslog Spasitelja. U svakoj se nedjelji ne samo u misnim obrascima već i u svijesti kršćana prvih stoljeća odražavala činjenica uskrsnuća Isusa Krista. To je išlo tako daleko da se u zapadnoj Evropi izraz "Dies resurrectionis" /=Uskrs/ upotrebljavao za pojam nedjelje sve do 8. stoljeća, **dok riječ "voskresenie" u ruskom jeziku označuje i danas nedjelju.**

Asperges, osobito poslije obnovljenog Uskrsnog Bdjenja kada se iza obnove krsnog zavjeta poškrope prisutni vjernici, u svojoj upotrebi nedjeljom ukazuje na sakramenat sv. Krsta te kao sakramental obnavlja krsnu milost barem u nekoj mjeri.

Nedjelja je "osmi dan" koji označuje sliku budućega vijeka /sv. Bazilije/. Ako uzmemo da su u najstarija vremena gradili baptisterije tako da je njihov tlocrt bio osmerokut, tada se tim načinom nastojalo istaknuti odakle snaga milosti krštenja, tj. da ih je zaslužio Pobjednik smrti koji je uskrsnuo "osmi dan". - Otajstvo nedjelje prema tome obnavlja u korijenu našu egzistenciju u Kristu i njezine plodove.

2. PROMJENLJIVI OBRASCI

Ako se ispišu stalnim redom u okomitim stupcima mjesta iz kojih su uzete Ulazna antifona, Gradual, Redak s Alleluia, Prikazna i Pričesna antifona, tada nam je na prvi pogled jasno da su to tekstovi psalama /osim nekih iznimaka/ a odvijaju se po nekom redu. Ova činjenica može izazvati pomisao da je načelo po kojem

se izbiralo bilo dosta primitivno. Ipak psalmi svojim misaonim bogatstvom daju glavnu građu spomenutim dijelovima.

Liturgičari se također zaustavljaju i na odlomcima poslanica i evanđelja. Usporedno istraživanje tih odlomaka u raznim kodeksima unijelo je jasne spoznaje u vezi s reformom sv. Pija V. Ona nije bila sretna.

Već tamo od kongresa u Luganu /1953/ pretresuje se pitanje novih perikopa poslanica i evanđelja za sve nedjelje i blagdane.Kod toga se pomišljalo na četiri-godišnji ciklus /Kahlefeld/.

3. KAKO RJEŠITI Neki liturgičari zaziru od preinaka misnih obrazaca, pa bilo to i samih čitanja. Drugi pak gledaju preinake s dušobrižničkog stanovišta. Oni misle na potrebu kateheze koju daje Misa pa zagovaraju promjenu. Na II Vatikanski sabor ima doći prijedlog o idejnoj reformi liturgije. Postoji i prijedlog da se Uskrs stavi na nedjelju koja je najbliže 9. travnja. Tim bi broj nedjelja iza Duhova postao stalan. Dvije su nedjelje /Presv. Trojstva i Krista Kralja / već postavljene u život. Ostale bi trebale biti obilježene idejom Kristova kraljevstva. Time bi liturgijska godina dobila treći ciklus. - U koliko do ovakove ili slične obnove i ne dođe, liturgijska se obnova neće zaustaviti na jednom detalju koji je inače vrijedan da se uoči i razmotri. Liturgijski obnavljatelji će s radošću kročiti stopama Dom L. Beauduina koji je liturgijski preporod u dušama provodio pred više od 5o god. na temelju tadašnje liturgije.

PREDRAGOCENA KRISTUSOVA KRI

Kri, ki se je pretakala v svetem Gos-
podevem telesu, bila za nas na križu preli
ta, da nas je oprala grehov /Raz 1,5/ ter
bila po vstajenju spet privzeta v Gospodo-
vo človeško naravo, je vredna božjega češ-
čenja tako kakor vsa Jezusova človeška na-
rava, ki je bila z božjo naravo združena v
osebi božjega Sina. Kri pa, ki je na Oljs-
ki gori, pri bičanju, kronanju s trnjem,na
križevem potu in na Kalvariji tekla na zem
ljo in je Gospod po vstajenju ni več priv-
zel v svoje telo, zasluži relativno božje
češčenje, tako kakor Gospodov križ. Isto
velja za kaplje Gospodove krvi, ki so se
prilepile na biče, trnovo krono ali vojako
vo sulico, ki je prebodla Gospodovo stran,
pa so na njih ostale tudi po Gospodovem v-
stajenju.

Sv. Peter /1 Pet 1, 19/ imenuje Kris-
tusovo kri dragoceno, ker nas je Gospod za
veliko ceno svoje krvi kot sužnje odkupil
in osvobodil. Tudi sv. Pavel dvakrat opomi
nja: "Kajti za ceno /Kristusove krvi/ ste
kupljeni. Poveličujte torej Boga v svojem
telesu" /1 Kor 6, 20/; in: "Za ceno ste bi
li kupljeni; ne bodite sužnji ljudem" / I
Kor 7, 23/. Ko častimo predragoceno Kristu
sovo kri, častimo vsega Kristusa, Boga, ki
je človek postal, pa v ljubezni dal svojo
kri za naše rešenje. Predragocena Gospodo-
va kri je naša Rešnja kri.

Naslanjajoč se na pisma apostolov so
tudi cerkveni očetje pisali in premišljeva

li o skrivnostih Gospodove rešnje krvi.Sv. Janez Zlatousti je v pridigi novokrščencem, ki jo imamo tudi v brevirju in jo imajo večinoma za pristno, neskončno vrednost presvete Rešnje krvi izvajal iz predpodobe - iz velikonočnega jagnjeta, katerega kri,na mazana na podboje, je Izraelove prvorojence v Egiptu rešila pred angelom pokončevalcem. Poudarja tudi, kar je Pij XII. povzel v okrožnici o Kristusovem skrivnostnem telesu, da je iz prebodene Gospodove strani pritekla kri in voda; v tem sta skrivnostno naznačena krst in sv. Rešnje telo - zakramenta Cerkve. Kakor se je iz spečega Adama rodila Eva, tako se je iz Gospodove strani rodila Cerkev. Tako sv. Janez Zlatousti potrjuje tezo današnjih teologov-eklezliologov, da je bila Cerkev ustanovljena na križu, na binkošti pa razglašena. Enako in prelepo govori sv. Avguštin v homiliji, ko razlaga poročilo Janezovega evangelija o Jezusovi smrti: "Ta, drugi Adam je nagnil glavo in na križu zaspal, da je bila iz njega oblikovana njegova nevesta, ki je izšla iz strani spečega Kristusa." Tudi to homilijo beremo v brevirju. Prav tako sv. Avguštin odprto Gospodovo stran primerja vratom v Noetovo ladjo, "skozi katera so vstopile živali, da niso poginile v potopu; ta vrata so predpodoba Cerkve."

Prvi trije evangelisti poročajo,da je Jezus pri postavitvi sv. R. t. po zadnji večerji svojo kri imenoval kri "nove zaveze". Kakor je Mojzes zavezo med Bogom in izvoljenim ljudstvom slovesno sklenil s krvjo darovanih živali, tako je bila nova za

veza sklenjena na križu s krvjo darovanega
božjega Jagnjeta. Druga Mojzesova knjiga
poroča o sklenitvi zaveze takole: Mojzes
je postavil pod goro oltar - ki predstav-
lja Boga, enega pogodbenika. Polovico krvi
je zlil na oltar, drugo polovico vlil v me
dnice. "Potem je vzel knjigo zaveze in jo
glasno prebral ljudstvu. Tedaj so rekli:
Vse, kar je zapovedal Gospod, bomo pokorno
spolnjevali. Nato je vzel Mojzes kri in z
njo pokropil ljudstvo /drugega pogodbeni-
ka/ ter rekel: Glejte, to je kri zaveze, ki
jo je Gospod sklenil z vami" /2 Mojz 24, 4
sl./. Kristus, veliki duhovnik nove zaveze,
je to zavezo med Bogom in odrešenim člove-
štvom, Cerkvijo, sklenil s svojo krvjo na
oltarju križa. Zato, kakor prevzet od te
skrivnosti, sveti Pavel piše: "Zdaj ste vi,
ki ste bili nekdaj daleč, blizu prišli po
krvi Kristusovi; zakaj on je naš mir" /Ef
2, 13, 14/.

Te skrivnosti presvete Rešnje krvi
najdemo popisane tudi v brevirju na praz-
nik predragocene krvi, ki ga zdaj obhajamo
1. julija. Ta praznik so najprej obhajali
v kongregaciji misionarjev predragocene kr
vi, ki jo je leta 1815 ustanovil sv. Gaš-
per Bufalo - tisti junaški duhovnik mesta
Rima, ki je Napoleonu odrekel prisego in
rajši šel v pregnanstvo ter bil l.1954 pri
štet med svetnike. Dne 10. avgusta 1849 je
Pij IX. ukazal, praznik obhajati v vsej
Cerkvi. Pomembnost praznika v bogoslužju o
značuje tudi to, da je zdaj to praznik 1.
reda, medtem ko je bil do Pija XI. 2. re-
da.

Papež Janez XXIII. priporoča posebno tri oblike češčenja učlovečene božje Besede: češčenje presv. imena, češčenje presv. Srca in češčenje predragocene krvi. Dal nam je tudi za javno molitev nove, posebne litanije predragocene krvi, ki obsegajo celoten bogosloven nauk o našem odrešenju in so povrh kratke, zaradi česar se bodo nedvomno hitro razširile po vsej Cerkvi.

Kako lepo poje Cerkev v liturgični pesmi v hvalnicah tega praznika: "Pozdravljene, presvete rane, ljubezni neizmerna znamenja: studenci neusahljivi iz vas teko krvi."

=====

PROSLAVA DJECE BOŽJE

/Poslanica IV nedj. po Duhovima/

Ovim najpotresnijim i najliričkijim ulomkom svojih poslanica sv. Pavao počinje svoju pobjedničku pjesmu a ujedno drugi dio poslanice Rimljanima. On gleda oborene neprijatelje spasenja: grijeh, smrt i zakon. U nama se još bori tijelo s duhom, ali pomoću milosti ipak je osigurana konačna pobjeda koju kao da kršćani već drže u rukama.

U ovom ulomku radi se o konačnoj proslavi djece Božje, no s njima zajedno spominje se i priroda koja će imati udjela u toj proslavi. S ovim je u vezi pitanje da li je i u kolikoj mjeri istočnim grijehom priroda okaljana i kažnjena radi čovjeka. Drugim riječima: pitanje je da li se ovd-

Papež Janez XXIII. priporoča posebno tri oblike češčenja učlovečene božje Besede: češčenje presv. imena, češčenje presv. Srca in češčenje predragocene krvi. Dal nam je tudi za javno molitev nove, posebne litanije predragocene krvi, ki obsegajo celoten bogosloven nauk o našem odrešenju in so povrh kratke, zaradi česar se bodo nedvomno hitro razširile po vsej Cerkvi.

Kako lepo poje Cerkev v liturgični pesmi v hvalnicah tega praznika: "Pozdravljene, presvete rane, ljubezni neizmerna znamenja: studenci neusahljivi iz vas teko krvi."

=====

PROSLAVA DJECE BOŽJE

/Poslanica IV nedj. po Duhovima/

Ovim najpotresnijim i najliričkijim ulomkom svojih poslanica sv. Pavao počinje svoju pobjedničku pjesmu a ujedno drugi dio poslanice Rimljanima. On gleda oborene neprijatelje spasenja: grijeh, smrt i zakon. U nama se još bori tijelo s duhom, ali pomoću milosti ipak je osigurana konačna pobjeda koju kao da kršćani već drže u rukama.

U ovom ulomku radi se o konačnoj proslavi djece Božje, no s njima zajedno spominje se i priroda koja će imati udjela u toj proslavi. S ovim je u vezi pitanje da li je i u kolikoj mjeri istočnim grijehom priroda okaljana i kažnjena radi čovjeka. Drugim riječima: pitanje je da li se ovd-

je radi o pjesničkoj figuri ili nauci o obnovi fizičkog svijeta. U vezi s tim pitanjem škrti su izrazi sv. Pavla ovdje i na drugim mjestima. Tumačitelji se razilaze.

Rimlj. 8, 18-23.

18 Smatram da stradanja sadašnjega vijeka nisu ništa u poredbi sa slavom koja će se objaviti na nama.
19 Jer stvorenje s tjeskobnom čežnjom čeka objavljenje sinova Božjih.
20 Stvorenje je podložno prolaznosti, ne od svoje volje, nego za volju onoga koji ga pokori u nadi
21 da će se i samo stvorenje osloboditi od ropstva raspadljivosti na slavnu slobodu djece Božje.
22 Jer znamo da stvorenje uzdiše zajedno s nama i zajedno s nama trpi porođajne boli sve do sada.
23 Ali ne samo ono nego i mi koji imamo prvenaštvo Duha, i mi sami uzdišemo čekajući posinjenje, otkupljenje tijela.

Apostolu je proslava tako reći već na domaku. Ona je preodređena, no očitovat će se na nama u svoje vrijeme. Pavao za to navodi četiri dokaza kao četiri božanske garancije: tjeskobno iščekivanje stvorenja, iščekivanje sinova Božjih, Duha Svetoga i Boga Oca. U rukama prvog čovjeka bila je sudbina svega stvorenja. Kosmos je uvršten u ljudsku povijest. Čovjekov pad značio je katastrofu i za cjelokupni život stvorova. Osuda Božja koja je pogodila čovjeka proširila se i na svijet koji je čovjeku podređen /M. Schmaus/.

18 Pavao postavlja patnje i proslavu, tako reći, na dvije zdjelice vage i ustanovljuje da je zdjelica s patnjama u odnosu na proslavu manja. On ovdje misli na patnje ljudi uzete kolektivno. Prevagnut će strana proslave koju će sinovi Božji baštiniti u budućem vijeku. Krštenjem ucijepljeni u Krista i s njim povezani istim zakonima života ne smijemo prezirati trpljenje. Upravo po trpljenju s Kristom stječemo pravo da budemo s njim i proslavljeni.

19 Mnogi tumačitelji ovdje zastupaju neku personifikaciju. Mi se radije priklanjamo mišljenju sv. Ivana Zlatoustoga za kojega R. Knox veli da je "debljí u prstu nego moderni tumačitelji u bedru. Stvorenje tjeskobno očekuje: apokaradokia = kad netko proteže vrat da bi u daljini što bolje vidio. Kršćani su otkupljenjem postali djeca Božja. Milost u duši je tek početak slave koja će na koncu obuhvatiti i čovjekovo tijelo a ujedno i prirodu. Kozmičku širinu otkupljenja naglašava Pavao i na drugim mjestima /Kol. 1,20; 2,15; Ef. 1,10/. No na kakav će se način dogoditi ta konačna preobrazba prirode? Zašto priroda tjeskobno čeka proslavu djece Božje? O tom objava vrlo malo govori.

20-21 Prolaznost, ništavnost /mataiotes/ neki poistovjetuju s propadljivošću /ftora/. Priroda kao cjelina nije u svom od Boga određenom i namjeravanom stanju. R. Knox veli: "Možemo misliti o prirodi onako kako je mislio Solovjev u svom Uskrsnom pismu, u koliko ona proizvodi svježi život svakog proljeća samo da vidi kako je osuje

den svježom smrću svake jeseni". Ako se sama priroda nalazi u neprikladnom stanju, ko je onda čudo da je kršćanin izložen progonstvu? - Današnju nedjelju možemo nazvati i "nedjeljom materije" budući da sv. Pavao u poslanici govori o živoj i neživoj prirodi. Vidljivo stvorenje kao da se diže na vrške prstiju i gleda naprijed prema slavi budućnosti. - Stvorovi su zapali u neprikladno stanje ne svojom voljom nego Adamovim grijehom a potom odlukom i kaznom Božjom. Od ove podložnosti stvorova koji su često prisiljeni služiti grješnim djelima, od ovog nečasnog ropstva oslobodit će se konačno tek u budućnosti. Sv. Pavao kao da u grudi stvorenja postavlja nadu u oslobođenje /ep elpidi/. U ovoj nadi stvorenje se neće prevariti.

22 Nerazumna priroda, koja je Adamovim grijehom izgubila prvotni sklad i cjelovitost i koja je postala podložna propadljivosti i kvaru, s čovjekom "zajedno uzdiše" /systenazei/ i "zajedno trpi porođajne boli" /sinôdinei/. Sam je Spasitelj upotrebljavao izraz o porođajnim bolima. Inače se u apokaliptičkoj literaturi taj izraz upotrebljava uvijek kad je govor o nastajanju novog uređaja stvari. Cijelo stvorenje u sadašnjem vijeku trpi porođajne boli zajedno s kršćanima pa stoga tjeskobno čeka usavršenje. Izraz "znamo" daje naslutiti da su kršćani bili svjesni te činjenice.

23 Na uzdisanje stvorenja odgovara uzdisanje kršćana koji, premda imadu prvine Duha, uzdišu čekajući posinjenje. "Prvine

Duha" označuju samog Duha Svetoga. Od njega kao uzroka potječe naše uzdisanje s iščekivanjem posinjenja u najpunijoj mjeri. To će ujedno biti i potpuno otkupljenje našega tijela. Kako je naime naša duša bila oslobođena od grijeha tako će i naše tijelo biti oslobođeno od propadljivosti i smrti. Duh koji je proizveo svoje prvine tj. naše duhovno posinjenje proizvest će u svoje vrijeme i konačnu puninu žetve tj. otkupljenje našega tijela.

+++++

"MI PA SE BOMO DRŽALI MOLITVE IN OZNANJEVANJA NAUKA" /Apd 6,4/

Vesoljna Kristusova Cerkev si mora prizadevati, da je povsod in pri vseh narodih pričujoča, namreč s Kristusovim naukom in njegovo milostjo, ki prihaja po liturgiji: po daritvi svete maše, zakramentih in liturgični molitvi. Zato sta ministerium verbi in liturgična molitev bistvena elementa navzoče Cerkve. Vera in božje življenje v posamezniku je cilj te službe. Zato ima Cerkev dolžnost, ne le dolžnost ljubezni, temveč tudi distributivne pravičnosti, da iz svojega bogastva razdaja vsem in zato učeniško ter posvečevalno osebje - svoj duhovniški potencial - tako razdeljuje, da je vsaj minimalno povsod pričujoča. Zaradi moderne tehnike so Cerkvi vsi narodi postali zares "bližnji", ki zahtevajo obilno dejavno duhovno pomoč.

Duha" označuju samog Duha Svetoga. Od njega kao uzroka potječe naše uzdisanje s iščekivanjem posinjenja u najpunijoj mjeri. To će ujedno biti i potpuno otkupljenje našega tijela. Kako je naime naša duša bila oslobođena od grijeha tako će i naše tijelo biti oslobođeno od propadljivosti i smrti. Duh koji je proizveo svoje prvine tj. naše duhovno posinjenje proizvest će u svoje vrijeme i konačnu puninu žetve tj. otkupljenje našega tijela.

+++++

"MI PA SE BOMO DRŽALI MOLITVE IN OZNANJEVANJA NAUKA" /Apd 6,4/

Vesoljna Kristusova Cerkev si mora prizadevati, da je povsod in pri vseh narodih pričujoča, namreč s Kristusovim naukom in njegovo milostjo, ki prihaja po liturgiji: po daritvi svete maše, zakramentih in liturgični molitvi. Zato sta ministerium verbi in liturgična molitev bistvena elementa navzoče Cerkve. Vera in božje življenje v posamezniku je cilj te službe. Zato ima Cerkev dolžnost, ne le dolžnost ljubezni, temveč tudi distributivne pravičnosti, da iz svojega bogastva razdaja vsem in zato učeniško ter posvečevalno osebje - svoj duhovniški potencial - tako razdeljuje, da je vsaj minimalno povsod pričujoča. Zaradi moderne tehnike so Cerkvi vsi narodi postali zares "bližnji", ki zahtevajo obilno dejavno duhovno pomoč.

1. Po pet let stari statistiki ima katoliška Cerkev danes 360.000 duhovnikov. Tako pride povprečno na 1.300 vernikov en duhovnik. Žal, je pa ta duhovniški potencial zelo neracionalno razdeljen. Dve tretjini /220.000/ jih živi samo v zapadni Evropi. V Belgiji, na Nizozemskem in Irskem je povprešje naslednje: na 500 do 600 vernikov en duhovnik - te tri dežele dajejo pa tudi 48 % vsega misionskega klera. V škofijah severne Španije pride celo na 300 ljudi en duhovnik, medtem ko v južni Španiji šele na 2.300. Na Dunaju jih pride na enega duhovnika 3.000. V Srednji Ameriki pa 8.000 do 18.000, ponekod pa tudi na 100.000. In vendar je v današnji dobi idealno povprečje: 1.000 duš na enega pastirja.

Pij XII. je opozorjal, da število duhovnikov ne raste sorazmerno s potrebami Cerkve; zato je duhovniško osebje treba varčevati za strogo duhovniško službo, kjer duhovnika nihče ne more nadomestiti. Zato so napori za kvantitativno ustrezno razdelitev duhovniški energij veliki. Te probleme današnje pastoracije rešujejo s tem, da

a/ manjše župnije, to je one pod 1.000 vernikov, združujejo, velike nad 5.000 do 7.000 pa delijo,

b/ da pri cerkvenih upravnih postih sproščajo duhovniške sile ter jih usmerjajo drugam in

c/ da v dežele, kjer je veliko pomanjkanje duhovnikov /latinska Amerika, Avstrija, Nemčija in celo Portugalska/, načrtno pošiljajo zlasti redovni kler, ki je po svojih statutih nadnaroden in ki povrh

zadnja desetletja, kakor kaže statistika, hitrejše raste kakor pa škofijski kler.

2. Cerkvi je pri srcu tudi kvaliteta razpoložljivih moči. Kakšen lik duhovnika naj bi bil kos sodobnim pastoralnim nalogam Cerkve?

Celica Cerkve je župnija. Njeno duhovno središče je Kristus. Njeno vidno središče je oltar in ob njem duhovnik. Ob oltarju se z oznanjevanjem božje besede in obhajanjem božjih skrivnosti oblikuje sveto občestvo Kristusovih vernikov ali ecclesiola, pa tudi posameznik, ki je po veri, življenju milosti in delih upodobljen po Kristusu. Za to oblikovanje Kristusa je potrebno dejavno sodelovanje teh, ki so okrog oltarja /circumstantes/. K sodelovanju spada tudi obhajilo. Duhovnik liturg ima nalogo, da obhajanje svetih skrivnosti spodbudno vodi in da z božjo besedo vernike vanje uvaja ter jim je tudi resnični vodnik v življenju. Zato ni dovolj, da je po osebni pobožnosti sam z Bogom združen, imeti mora za današnji čas dovolj znanja o božjih rečeh, biti mora pa tudi sposoben, da vžiga v izročenih mu vernikih luč in zbuja življenje. Duhovniku je potrebno troje: pobožnost, sveto znanje in sposobnost, duhovno vplivati. V bibličnem jeziku se to pravi, mora biti apostol, poln Svetega Duha, ki ga prevzema in priganja k delu za božje kraljestvo. Sodobni duhovnik bo res pastir, če se bo ravnal po apostolih ter se držal "molitve /osebne in liturgične/ in oznanjevanja nauka" /Apd 6,4/. Ker pa deluje v nevernem ali

razkristjanjenem svetu, je pristen ali avtentičen duhovnik danes le misijonski duhovnik.

/Prim.: Kerkhofs, Aspects sociologiques du sacerdoce v Nouvelle revue théologique, 1960, marec, in škof dr. Paul Rusch Kirche im Gebirge und anderswo, 1959, poglavlje: Die Pfarre/.

""""""

IN PRIMIS GLORIOSAE SEMPER VIRGINIS

U predašnjem člančiću smo zajedno s O. BALICEM istakli značajnu činjenicu, da i tako štedljiva rimska liturgija govoreći o Mariji rado upotrebljava uz njezino ime i ukrasne dodatke, kako to vidimo, na primjer, u početku molitve Communicantes. Ako sada nešto pobliže promotrimo te UKRASE, opazit ćemo, da su oni odabrani s izvanrednom teološkom preciznošću i pravom starorimskom pronicavošću. U riječima: - Spomen štujući najprije slavne vazda Djevice Marije, Roditeljice Boga i Gospodina našega Isusa Krista - zapravo je u jezgri izražena sva **katolička nauka** o Mariji:

Marija je Božja Majka, Majka Spasiteljeva, - sva u slavi trajnog djevičanstva, - zato dostojna štovanja i PRIJE i IZNAD svih svetih, cultu hyperduliae.

Izraz "semper Virgo", vazda Djevica, odgovara grčkomu: Aeipárthenos i izriče dogmu o djevičanstvu Marijinu PRIJE Isusova poroda /ante partum/, U samom porodu / in

razkristjanjenem svetu, je pristen ali avtentičen duhovnik danes le misijonski duhovnik.

/Prim.: Kerkhofs, Aspects sociologiques du sacerdoce v Nouvelle revue théologique, 1960, marec, in škof dr. Paul Rusch Kirche im Gebirge und anderswo, 1959, poglavlje: Die Pfarre/.

""""""

IN PRIMIS GLORIOSAE SEMPER VIRGINIS

U predašnjem članćiću smo zajedno s O. BALICEM istakli značajnu činjenicu, da i tako štedljiva rimska liturgija govoreći o Mariji rado upotrebljava uz njezino ime i ukrasne dodatke, kako to vidimo, na primjer, u početku molitve Communicantes. Ako sada nešto pobliže promotrimo te UKRASE, opazit ćemo, da su oni odabrani s izvanrednom teološkom preciznošću i pravom staro-rimskom pronicavošću. U riječima: - Spomen štujući najprije slavne vazda Djevice Marije, Roditeljice Boga i Gospodina našega Isusa Krista - zapravo je u jezgri izražena sva katolička nauka o Mariji:

Marija je Božja Majka, Majka Spasiteljeva, - sva u slavi trajnog djevičanstva, - zato dostojna štovanja i PRIJE i IZNAD svih svetih, cultu hyperduliae.

Izraz "semper Virgo", vazda Djevica, odgovara grčkomu: Aeipárthenos i izriče dogmu o djevičanstvu Marijinu PRIJE Isusova poroda /ante partum/, U samom porodu / in

partu/ i POSLIJE poroda Spasiteljeva /post partum/. Marija je bila Djevica UVIJEK i ostala takva ZAUVIJEK. Sin Božji postajući ČOVJEK nije mogao imati zemaljskoga oca: njegova Majka morala je biti Djevica. To jedinstveno čudo DJEVICE-MAJKE, koje sv. Bonaventura naziva: privilegium singulare /De annunt., sermo II; Opera IX 661 a/, toliko je zanosilo stare kršćane, da su Mariju nazivali jednostavno DJEVICOM, per antonomasiam, kao vlastitim imenom. To je ostalo do danas. U miloj crkvenoj pjesmi AVE MARIS STELLA upravo je tako i nazivamo: Virgo singularis, što je naš Pavelić preveo na dva načina: Djevo osobita, i: Djevice nad svima.

Dobro je jedno i drugo. Ali ja bih volio onaj stari prijevod: DJEVICE JEDINA, kao što je i nazvana u najstarijoj poznatoj molitvi Mariji: móne hagné /grčki: sama čista/. Nađen u Egiptu, ne znamo kada ni gdje, nabavljen je fatimske godine 1917. za poznatu "John Rylands Library" dosta oštećen list papirosa, koji će istom 1938. objelodaniti egiptolog C. H. Roberts pod siglom Pap. Ryl., 470, a njegov kolega E. Lobel doznačiti najkasnije 3. stoljeću posl. Kr. Slijedeće godine pošlo je za rukom ocu Mercenieru ustanoviti, da se na papirosu sačuvao grčki tekst latinske molitve SUB TUUM PRAESIDIUM. On ga je poredio s bizantinskim, ambrozijanskim i rimskim tekstom. I dok je u bizantinskom MONE HAGNE, u ambrozijanskom SOLA CASTA, u rimskoj verziji glasi: SEMPER VIRGO GLORIOSA.

I upravo taj izraz GLORIOSA uz Virgo karakterističan je za rimsku Liturgiju, kad govori o Mariji. U drukčijem kontekstu, ali vrlo solidno dokazuje K. Delahaye, da Sveti Oci nisu Marijino djevičanstvo shvaćali samo u okviru DOGME, kako ga shvaćaju i današnji bogoslovci, nego i još mnogo DUBLJE i ŠIRE. Zato i jest glavna oznaka toga jedinstvenog djevičanstva ne toliko ČISTOĆA - inače sjajnija od anđeoske! - nego POSLUŠNOST /vidi Wissenschaft und Weisheit,1949/. "U takom gledanju na djevičanstvo uključeno je u jezgri sve ono, što mi danas, poslije dugog razvoja teološkog umovanja, razumijemo pod puninom milosti, kojom je bila obdarena Marija" / n. mj. 88 /.

Žena i još djevica Eva u svojoj NEPOSLUŠNOSTI hoće da bude"kao Bog" - i gubi milost i raj... Marija, ova obećana ŽENA i POSLUŠNA DJEVICA, na dan svoje najveće SLAVE, postajući Majka Božja, proglašuje se pred nebom i zemljom - SLUŽBENICOM GOSPODNJOM: ECCE ANCILLA DOMINI... Mater et Ancilla!Dvostruka slava! O zaista: beata Maria semper Virgo, quae virginitatis gloria permanente, lumen aeternum mundo effudit /Praef. de B. M. V. /! Zato i molimo: intercedente beata, et gloriosa semper Virgine /u: Libera nos/. Zato i Leon XIII u onim molitvama poslije Mise ostaje u najljepšoj tradiciji svete rimske Crkve, kad propisuje da molimo: po zagovoru SLAVNE i neoskvrnjene Djevice....

T a u

VAŽNO UPOZORENJE! - Vrhovna sveta kongregacija Sv. Oficija, na plenarnoj svojoj

sjednici 20. srpnja 1960., sa zabrinutošću je konstatirala, da se u posljednje vrijeme objelodanjuju teološke rasprave o djevičanstvu Presv. Djevice "in partu" pisane tako, da to nije u skladu s naukom Crkve i s osjećanjem vjernika. Zato upozorava sve, kojih se tiče, da se ubuduće zabrane slične rasprave o tom pitanju. - Ovo je važno i za propovjednike, profesore, predavače...

:::::

REVIZIJA VLASTITIH KALENDARA I PROPRIJA

Sveti Zbor Obreda izdao je 14. veljače o. g. "Uputu o reviziji partikularnih Kalendara, Oficija i Misa u smislu novog Kodeksa rubrika" /AAS 1961, br. 3, s. 168-180/. Svrha je ove Upute, koja počinje riječima "Ad rubricarum Codicem", da se prema istim načelima prema kojima je obnovljen opći Kalendar, Brevijar i Misal obnove također i vlastiti dijecezanski i redovnički Kalendari, te vlastite službe u Brevijaru i Misalu. Uputa ima 65 točaka podijeljenih na 8 poglavlja:

1. Opća pravila
2. O broju i proširenosti svetkovina
3. O stepenu svetkovina
4. O danu svetkovina
5. O nekim pojedinostima /O svetkovinama Zaštitnika, O svetkovinama što se obično zovu "iz pobožnosti", O svetkovinama koje su brisane iz općeg Kalendara/
6. O tekstovima

sjednici 20. srpnja 1960., sa zabrinutošću je konstatirala, da se u posljednje vrijeme objelodanjuju teološke rasprave o djevičanstvu Presv. Djevice "in partu" pisane tako, da to nije u skladu s naukom Crkve i s osjećanjem vjernika. Zato upozorava sve, kojih se tiče, da se ubuduće zabrane slične rasprave o tom pitanju. - Ovo je važno i za propovjednike, profesore, predavače...

:::::

REVIZIJA VLASTITIH KALENDARA I PROPRIJA

Sveti Zbor Obreda izdao je 14. veljače o. g. "Uputu o reviziji partikularnih Kalendara, Oficija i Misa u smislu novog Kodeksa rubrika" /AAS 1961, br. 3, s. 168-180/. Svrha je ove Upute, koja počinje riječima "Ad rubricarum Codicem", da se prema istim načelima prema kojima je obnovljen opći Kalendar, Brevijar i Misal obnove također i vlastiti dijecezanski i redovnički Kalendari, te vlastite službe u Brevijaru i Misalu. Uputa ima 65 točaka podijeljenih na 8 poglavlja:

1. Opća pravila
2. O broju i proširenosti svetkovina
3. O stepenu svetkovina
4. O danu svetkovina
5. O nekim pojedinostima /O svetkovinama Zaštitnika, O svetkovinama što se obično zovu "iz pobožnosti", O svetkovinama koje su brisane iz općeg Kalendara/
6. O tekstovima

7. O rasporedu Oficija i Misa
8. O liturgijskim povlasticama i indultima.

Ovdje želimo naše čitaoce upoznati s nekim pojedinim točkama ove Upute.

Načela kodeksa rubrika - koja moraju biti načela i svih partikularnih Kalendara i Proprija - jesu ova: 1. Službe sv. vremena, **budući da su to Službe u kojima se štuje otajstvo Otkupljenja, moraju se** isticati nad drugim Službama; 2. Glavnim općenitim svetkovinama BDM i svetaca treba dati veću važnost nego partikularnim; 3. Stepen svetkovina ima biti određen prema njihovoj važnosti; 4. Treba paziti na jednostavnost, red i pastirsku skrb /1/.

Premda svaka dijeceza i svaka redovnička provincija može imati vlastiti Kalendar, dobro je da se sve biskupije i provincije istoga reda u jednom narodu udruže te izdaju zajednički Kalendar označivši u njemu vlastite pojedinačne svetovine /2/.

Revizija Kalendara i Proprija mora se provesti "što prije" /3/.

Za provođenje ove revizije Ordinariji imaju odrediti ljude vješte u liturgijskim, povijesnim i hagiografskim pitanjima /4/.

Vlastiti blagdani /festa propria/ pobrojeni su u Kodeksu rubrika /41-46/, a dozvoljene blagdane /festa indulta/ treba ograničiti. Da se dosadašnji blagdani zadrže ili novi uvedu, moraju postojati osobiti razlozi /6/.

Zadržati treba svetkovine samo onih svetaca i blaženika koji su s dijecezom ili redom bili posebno povezani /7/.

Treba brisati svetkovine čiji je postanak u vezi s nekdašnjim političkim gospodstvom ili pojedinačnom pobožnošću koja je danas jenjala /8/.

Svetkovine koje su vlastite samo jednom dijelu dijeceze, naroda ili reda, neka se svetkuju samo u onom dijelu gdje su doista vlastite /9/.

Od istog sveca ili otajstva neka se drži samo jedna svetkovina. Drugotne svetkovine na način uspomene dozvoljene su samo za glavnog Zaštitnika, Naslov i Utemeljitelja reda /11/.

Više svetaca može se svetkovati jednom zajedničkom svetkovinom /13/.

Svetkovine mučenika ili biskupa iz prvih vjekova o kojima se gotovo ništa ili vrlo malo znade treba brisati /14/.

U redovima u kojima ima mnogo vlastitih svetaca ili blaženika treba paziti da ne bi veliki broj partikularnih svetkovina opteretio opći Kalendar. U cijelom redu neka se svetkuju svetkovine samo onih svetaca koji imaju osobiti značaj za cijeli red/15/

Osim vlastitih svetkovina koje se moraju svetkovati prema Kodeksu rubrika/42-46/, da se neka svetkovina može svetkovati kao dan I ili II reda, moraju postojati sasvim osobiti liturgijski, povijesni i pastoralni razlozi /17/.

Redoviti stepen svetkovina je III red. Manje važne svetkovine neka budu samo kao u spomene /18-19/.

Često će biti dovoljno da u cijeloj di jecezi, narodu ili redu bude samo uspomena neke svetkovine a na pojedinom mjestu da bu de svetkovina višega stepena /20/.

Dani u koje uglavnom dolazi sveto korizmeno vrijeme i uskrsna osmina, te dani od 17. do 23. prosinca neka su slobodni od pojedinačnih svetkovina osim na način uspo- mene. Važnije svetkovine neka se prenesu u drugo vrijeme /22/.

Svetkovine Zaštitnika koji su kao tako vi određeni radi političkih prilika što su se promijenile ili radi drugih izvanrednih okolnosti /kuge, rata i sl./ neka se litur- gijski ne svetkuju /29/.

Kroz Srednji vijek ušle su u liturgiju mnoge svetkovine iz privatne pobožnosti. Te svetkovine neka se zadrže samo ondje gdje i ma za to osobiti razlog. Takove su svetkovi ne npr. Prenos kuće BDM, Očekivanje poroda BDM, Zaruke BDM. Svetkovinu sv. Filumene treba brisati iz svih Kalendara /32-33/.

Ako je neka dokinuta svetkovina negdje Zaštitnik ili Naslov, treba je prenijeti na glavnu svetkovinu. Vanjska svečanost može biti na dane kao i do sada /34/.

Čitanja ne smiju biti dulja od oko 120 riječi /35/.

Ne samo čitanja, nego i antifone, odgo- vori i himni moraju odgovarati povijesnoj i

stini. Inače treba uzeti odgovarajuće dijelove "de communi" /36/.

Mjesto "Introitus, Offertorium, Communio" treba upotrebljavati izraze "antiphona ad Introitum, antiphona ad Offertorium, antiphona ad Communionem" /55/.

Motu proprijem pape Ivana XXIII "Rubricarum instructum" dokinute su sve povlastice što se protive novom Kodeksu rubrika. Ako Ordinariji smatraju da je potrebno pokoju povlasticu zadržati, neka pošalju molbu na SZO te navedu razloge koji ih sile da to mole /59/.

Povlastice koje se ne protive treba dovesti u sklad s Kodeksom rubrika. Ordinariji moraju napraviti popis svih liturgijskih povlastica i poslati ih SZO-u na pregled i odobrenje /60-61/.

+++++

50-GODIŠNJICA INSTITUTA ZA SV. GLAZBU

Ove godine u siječnju navršilo se 50 godina od osnutka "Papinskog instituta za svetu glazbu" u Rimu. Posebni odbor, određen od Sv. zbora za sjemeništa i sveučilišta, kojim rukovodi predsjednik Instituta Mons. H. Anglès, pod pokroviteljstvom kard. Pizzardo-a, pripremio je veliki program proslave. Tokom čitave 1961. godine održavat će se predavanje i koncerti u Institutu i u aulama ostalih papinskih sveučilišta i ateneja. Predavanja će biti o sv.glazbi uopće i o sv. glazbi u službi božansko-

stini. Inače treba uzeti odgovarajuće dijelove "de communi" /36/.

Mjesto "Introitus, Offertorium, Communio" treba upotrebljavati izraze "antiphona ad Introitum, antiphona ad Offertorium, antiphona ad Communionem" /55/.

Motu proprijem pape Ivana XXIII "Rubricarum instructum" dokinute su sve povlastice što se protive novom Kodeksu rubrika. Ako Ordinariji smatraju da je potrebno pokoju povlasticu zadržati, neka pošalju molbu na SZO te navedu razloge koji ih sile da to mole /59/.

Povlastice koje se ne protive treba dovesti u sklad s Kodeksom rubrika. Ordinariji moraju napraviti popis svih liturgijskih povlastica i poslati ih SZO-u na pregled i odobrenje /60-61/.

+++++

50-GODIŠNJICA INSTITUTA ZA SV. GLAZBU

Ove godine u siječnju navršilo se 50 godina od osnutka "Papinskog instituta za svetu glazbu" u Rimu. Posebni odbor, određen od Sv. zbora za sjemeništa i sveučilišta, kojim rukovodi predsjednik Instituta Mons. H. Anglès, pod pokroviteljstvom kard. Pizzardo-a, pripremio je veliki program proslave. Tokom čitave 1961. godine održavat će se predavanje i koncerti u Institutu i u aulama ostalih papinskih sveučilišta i ateneja. Predavanja će biti o sv.glazbi uopće i o sv. glazbi u službi božansko-

ga kulta te će posebno proučiti encikliku Pija XII "Musicae sacrae disciplina". Koncerti će obuhvatiti različita područja crkvene glazbe: orgulje, grgurovsko pjevanje, klasičnu zbornu polifoniju i modernu crkvenu glazbu. Izići će spomen-knjiga o Institutu i proslavi 50-godišnjice. Predavanja će biti tiskana u posebnoj knjizi.

Papinski institut za svetu glazbu, koji se u početku zvao "Visoka škola za svetu glazbu", osnovao je sv. Pijo X u siječnju g. 1911. na nagovor o. A. De Santi SJ. Svrha mu je bila da u praksu provede misli izražene u motu propriju od 22. XI 1903. o reformi crkvene glazbe. Pjevanje u crkvama se bilo previše udaljilo od svoga pravog cilja. To su bili koncerti za vrijeme sv. Mise i drugih obreda, dok sveta glazba naprotiv mora biti lijepa i Bogu ugodna molitva. Trebalo je odgojiti nove crkvene glazbenike koji će u katedralama, župskim i samostanskim crkvama očistiti što ne vrijedi te nadomjestiti pravom crkvenom glazbom koja će poljepšati i dostojno uzveličati službu Božju.

Rad u Institutu je usmjeren u tri pravca: kompozicija, grgurovsko pjevanje i orgulje. Studij kompozicije traje pet, grgurovsko pjevanje tri a orgulje četiri godine. Specijalna je pažnja posvećena predavanjima o božanskom kultu, liturgiji i propisima crkvene glazbe. Prvi profesor ovih znanosti je I. Schuster OSB, kasniji kardinal-nadbiskup Milana.

Institut se razvio od skromne škole u suvremenu modernu ustanovu za crkvenu glaz-

bu sa svim rekvizitima potrebnim za uspjeh predavanja. Osim drugih instrumenata ima pet orgulja za vježbe i šeste koncertne orgulje sa pet manuala, 111 realnih registara, 6.756 truba tvrtke Mascioni. Posjeduje bogatu i dobro uređenu glazbenu biblioteku, diskoteku, filmoteku i fototeku na uporabu profesora, studenata i drugih ljubitelja crkvene glazbe.

Naukom i radom Instituta rukovodili su i nad njim bdili kroz ovih 50 godina ljudi velikog renomea u crkvenoj glazbi: o.A. de Santi SJ, o. P. Ferretti, o. G. Suñol i Mons. H. Anglès. Oni su oko sebe okupili profesore - ljude pune zanosa za obnovu crkvene glazbe kao što su Perosi, Casimiri, Refice, Boezi, Dobici, Manari, Dagnino, Santini i Bartlucci. To su sve nezaboravna imena, napisana zlatnim slovima na nebu glazbene reforme sjedinjene s liturgijskom obnovom. To su bili neumorni pioniri koji su sijali plodonosno sjeme svete glazbe u mlade duše Gospodinovih glazbenika što će taj sveti oganj raznositi diljem čitavog svijeta na sve kontinente. Kroz aule Instituta u ovih 50 godina prošlo je oko 1.500 mladih svećenika, redovnika i svjetovnjaka. Tu su svoje glazbene nauke usavršili i neki svećenici i redovnici iz naše domovine: vlč. gg. M. Ivšić, A. Vidaković, o. I. Glibotić, o. A. Milanović, o. F. Ačko i dr. Ove je godine na Institut upisano 72 učenika raznih naroda i zvanja.

Sveti oci pape i Sveti zbor za sjemeništa i sveučilišta preporučuju biskupima

i redovničkim poglavarima da mlade svećenike nadarene glazbenim talentom šalju u Rim na Institut za svetu glazbu da usavrše svoje glazbeno znanje. Oni povezuju duše i srca crkvenog glazbenog svijeta s ovim cenakulom muzičkog nauka, rada i duhovnog uzdizanja.

S ovim Institutom su na osobit način povezane neke druge visoke škole po svijetu kao Pius X School /New York/, St. Michael's School of Sacred Music /Toronto/, De Paul University /Chicago/, Kirchenmusikschule /Regensburg/.

Pedeset godina opstanka Papinskog instituta za svetu glazbu znači pedeset godina rada, napora i uspjeha. Pedesetgodišnje iskustvo je temelj na kojem se novim snagama dalje sigurnije i bolje radi i napreduje.

=====

MEĐUNARODNI KONGRESI SVETE GLAZBE

Narodne i međunarodne kongrese svete glazbe prvi je počeo priređivati F.X. Witt g. 1867. Na tim se kongresima raspravljalo o metodama kako bi se grgurovsko pjevanje i prava crkvena glazba mogli bolje izvoditi u crkvama. Ipak su svi ti kongresi imali regionalni karakter, pače i onaj u Meksiku g. 1949.

PRVI - zaista međunarodni - kongres svete glazbe održan je u RIMU svibnja 1950. Pripremio ga je Papinski institut za svetu

i redovničkim poglavarima da mlade svećenike nadarene glazbenim talentom šalju u Rim na Institut za svetu glazbu da usavrše svoje glazbeno znanje. Oni povezuju duše i srca crkvenog glazbenog svijeta s ovim cenakulom muzičkog nauka, rada i duhovnog uzdizanja.

S ovim Institutom su na osobit način povezane neke druge visoke škole po svijetu kao Pius X School /New York/, St. Michael's School of Sacred Music /Toronto/, De Paul University /Chicago/, Kirchenmusikschule /Regensburg/.

Pedeset godina opstanka Papinskog instituta za svetu glazbu znači pedeset godina rada, napora i uspjeha. Pedesetgodišnje iskustvo je temelj na kojem se novim snagama dalje sigurnije i bolje radi i napreduje.

=====

MEĐUNARODNI KONGRESI SVETE GLAZBE

Narodne i međunarodne kongrese svete glazbe prvi je počeo priređivati F.X. Witt g. 1867. Na tim se kongresima raspravljalo o metodama kako bi se grgurovsko pjevanje i prava crkvena glazba mogli bolje izvoditi u crkvama. Ipak su svi ti kongresi imali regionalni karakter, pače i onaj u Meksiku g. 1949.

PRVI - zaista međunarodni - kongres svete glazbe održan je u RIMU svibnja 1950. Pripremio ga je Papinski institut za svetu

glazbu uz podršku Sv. zbora za sjemeništa i sveučilišta. - Program je bio raznovrstan: praktična pitanja, grgurovsko pjevanje, klasična polifonija, pjevanje istočnih obreda, muzikologija, orgulje i orguljaška literatura, suvremena sveta glazba. Čitavi rad kongresa tiskan je u posebnoj knjizi "Atti del Congresso Internazionale di Musica Sacra. Roma 1950". Knjigu je izdala tvrtka Desclée, Tournai 1952.

DRUGI međunarodni kongres svete glazbe održan je u BEČU listopada 1954. kao nastavak kongresa u Rimu. Priređen je prigodom 50-godišnjice motu proprija sv. Pija X o svetoj glazbi. Glavna tema je bila: glazba katoličke liturgije kroz 50 godina od spomenutog motu proprija i suvremena sveta glazba. Duša svega bio je neumorni bečki kardinal-nadbiskup T. Innitzer. Papa Pijo XII pismom od 21. srpnja 1954. blagoslovio je rad kongresa i naglasio važnost koju ima suvremena sveta glazba komponirana u duhu liturgije. Za vrijeme kongresa su po raznim crkvama u gradu održani koncerti stare i moderne svete glazbe. Ti koncerti kao i predavanja i izložbe pripremljeni do u tančine mogu poslužiti kao uzor svim budućim kongresima. Kao uspomena na djelo P. Parscha na ovom je kongresu prvi put pretresen problem sudjelovanja vjernika pjevanjem na narodnom jeziku i u svečanoj liturgiji. Knjiga "Zweiter Internationaler Kongress für katholische Kirchenmusik" / Wien 1955/ je od vrlo velike važnosti za crkvenu glazbenu umjetnost.

TREĆI kongres je bio u PARIZU 1-8. VII 1957. Glavna mu je tema bila: perspektive razvoja svete glazbe u svijetlu enciklike "Musicae sacrae disciplina". Ova enciklika izdana 25. XII 1955. odgovara na mnoga pitanja o kojima se raspravljalo na kongresima u Rimu i Beču te zacrtava nove pravce razvoja crkvene glazbe. Ovom kongresu je predsjedao Mons. Blanchet, rektor katoličkog Instituta u Parizu. Sve što se radilo na kongresu objavljeno je u knjizi "Actes du troisième Congrès International de Musique Sacrée" /Paris 1958/. - I na ovom kongresu se raspravljalo o problemu pučkog pobožnog pjevanja o čem se mnogo raspravljana kongresu u Beču. Raspravljalo se također o pjevanju istočne Crkve. Po prvi put je na ovom kongresu bila posebna sekcija posvećena glazbi u misijama prema direktivama enciklike "Musicae sacrae disciplina".

ČETVRTI međunarodni kongres svete glazbe obržat će se u KÖLNU 22-30 lipnja ove godine. Glavni posao ovog kongresa će biti da razradi probleme svete glazbe koji će biti prikazani II Vatikanskom ekumenskom koncilu. Rad će biti razdijeljen na četiri sekcije:

Prva sekcija će proučavati pitanja sv. glazbe o kojima je potrebno da koncil donese razjašnjenje. Posebno će se pozabaviti o glazbenim problemima istočne Crkve u okviru nastojanja oko poboljšanja odnosa među svim kršćanima. Na ovu sekciju spada također pitanje važnosti svete i pobožne glazbe u pastoralnom nastojanju našega doba.

Druga sekcija će se baviti pitanjem glazbe kao duhovnog i pedagoškog sredstva apostolata u misijama. Svaki bi misionar trebao imati toliku glazbenu naobrazbu da može uspješno djelovati u poučavanju svetoga i pobožnog pjevanja u školi,u božanskom kultu, u društvenom i obiteljskom životu. I na ovom području ima mnogo problema: kako pomoći rad u misijama glazbom, odgojiti misionare-glazbenike, prikupljati magnetofonske vrpce i gramofonske ploče osobito urođeničke narodne glazbe.

Treća sekcija ima pred sobom plobleme unapređenja Papinskog instituta za svetu glazbu u Rimu, posebno kako bi se tu uspostavila specijalna sekcija koja će se baviti glazbom u misijama. Ovaj Institut je zajednički cijeloj Crkvi. Zato i glazbeni zahtjevi misija moraju u njem naći svoje rješenje.

Četvrta sekcija će nastojati organizirati međunarodno udruženje za svetu glazbu o čemu se mnogo raspravljalo na kongresima u Rimu i Parizu. Sveta glazba će zasjati u punom sjaju tek onda kad svi crkveni glazbenici ujedinjeni među sobom direktno priopće Sv. Stolici svoje potrebe i svoje misli. Zato bi tajništvo udruženja moralo imati svoje stalno sjedište u Rimu.

Prigodom kongresa u Kölnu prof. Overath nastojat će pokazati kako je sudjelovanje vjernika kod pjevane sv. Mise najuzvišeniji izražaj njihove pobožnosti i njihove vjerske svijesti.

LITURGIJSKI KALENDAR

Lipanj:

1. B TIJELOVO /1r/. Na Prvom času redak Qui sedes. Predsl. opće. Na M iza koje slijedi procesija Benedicamus Domino, iz ostavlja se blagoslov i zadnje Evanđelje. - Na dane od 2. do 8. lipnja a isto tako od 10. do 16. na Jutarnji iza čitanja nisu odgovori od Tjelova, odnosno Srca Isusova, kao do sada nego od vremena iza Duhova kako su u Brevijaru kroz 4. sedmicu po Duhovima. - Pobožne vježbe koje su se nekoć obavljale kroz tjelovsku osminu uz sudjelovanje vjernika, mogu se zadržati. - Gdje se u ove dane drži teoforična procesija, dozvoljene su dvije Mise presv. Euharistije kao zavjetne 2. reda /obrazac među zavjetnim Misama u četvrtak/.
2. Z Petak. M prošle nedj.
3. B Subota s. Marije. M "Zdravo" /V/.
4. Z 2. NEDJELJA PO DUHOVIMA /2r/.
5. C Bonifacij.
6. B Norbert.

7-8. Z Ferijalni dani. M prošle nedj.

9. B SRCE ISUSOVO /1r/. U svim crkvama, javnim i polujavnim bogomoljama pred izloženim Svetotajstvom posveta i litanije presv. Srca.
10. B Margarita.
11. Z 3. NEDJELJA PO DUHOVIMA /2r/.
12. B Ivan od s. Fakunda.
13. B Antun Padovanski.
14. B Bazilije.

15-16. Z Ferijalni dani. M prošle nedj.

17.B Grgur Barb. M kao na dane biskupa na 1. mjestu.
18.Z 4. NEDJELJA PO DUHOVIMA /2r/.
19.B Julijana.
20.Z Utorak. M prošle nedj.
21.B Alojzije.
22.B Paulin.
23.Lj VIGILIJA IVANA KRSTITELJA /2r/.Na Pohvalama psalmi s 2. mjesta.
24.B ROĐENJE IVANA KRSTITELJA /1r/.
25.Z 5. NEDJELJA PO DUHOVIMA /2r/.
26.C Ivan i Pavao.
27.Z Utorak. M prošle nedj.
28.Lj VIGILIJA PETRA I PAVLA /2r/.
29.C PETAR I PAVAO /1r/.
30.C Spomendan s. Pavla. Usp. s. Petra bez antifone i retka, molitva pod istim završetkom.

Srpanj:

1. C PREDRAGOCJENA KRV /1r/. Na 2. Večernji nema usp. nedjelje.
2. Z 6. NEDJELJA PO DUHOVIMA /2r/. Usp. Pohođenja BDM.
3. C Irenej /kao nekoć 28. VI/.
4, 6-7.Z Ferijalni dani. M prošle nedj.
5. B ĆIRIL I METOD.
8. B Elizabeta.
9. Z 7. NEDJELJA PO DUHOVIMA /2r/.
10.C 7 braće, Rufina i Sekunda.
11. i 13. Z Ferijalni dani. M prošle nedj.
12.B Ivan Gvalbert.
14.B Bonaventura.
15.B Henrik.
16.Z 8. NEDJELJA PO DUHOVIMA /2r/.
17.Z Ponedjeljak. M kao jučer.

18.B Kamilo.
19.B Vinko Paulski.
20.B Jeronim Emilijani.
21.B Lovro Brundizijski. M kao na dane naučitelja.
22.B Marija Magdalena.
23.Z 9. NEDJELJA PO DUHOVIMA /2r/.
24. i 27. Z Ferijalni dani. M prošle nedj.
25.C JAKOV /2r/.
26.B ANA /2r/.
28.C Nazarije, Celso, Viktor i Inocent.
29.B Marta.
30.Z 10. NEDJELJA PO DUHOVIMA /2r/.
31.B Ignacije.

— . —

PAPINE NAKANE ZA APOSTOLAT MOLITVE

Lipanj: Da se unapređuje štovanje presv.Srca u duhu Crkve i sredstvima koja odgovaraju današnjici. - Da u misijskim školama katolički učitelji odgajaju prave kršćane.

Srpanj: Da se slobodno vrijeme utroši prema Božjem zakonu za zdravlje duše i tijela. - Da se katolička akcija i druga laička udruženja usklade prema mjesnim prilikama i potrebama.

— . —

ČITAOCI PITAJU -

UREDNIŠTVO ODGOVARA -

Uputa SZO o svetoj glazbi i svetoj liturgiji navodi da orgulje moraju šutjeti kada svećenik daje blagoslov pri koncu sv.Mise,koji treba davati glasno, i svi odgovore: Amen. Zašto se to

18.B Kamilo.
19.B Vinko Paulski.
20.B Jeronim Emilijani.
21.B Lovro Brundizijski. M kao na dane nau čitelja.
22.B Marija Magdalena.
23.Z 9. NEDJELJA PO DUHOVIMA /2r/.
24. i 27. Z Ferijalni dani. M prošle nedj.
25.C JAKOV /2r/.
26.B ANA /2r/.
28.C Nazarije, Celso, Viktor i Inocent.
29.B Marta.
30.Z 10. NEDJELJA PO DUHOVIMA /2r/.
31.B Ignacije.

— . —

PAPINE NAKANE ZA APOSTOLAT MOLITVE

Lipanj: Da se unapređuje štovanje presv. Srca u duhu Crkve i sredstvima koja odgovaraju današnjici. - Da u misijskim školama katolički učitelji odgajaju prave kršćane.

Srpanj: Da se slobodno vrijeme utroši prema Božjem zakonu za zdravlje duše i tijela. - Da se katolička akcija i druga laička udruženja usklade prema mjesnim prilikama i potrebama.

— . —

ČITAOCI PITAJU -

UREDNIŠTVO ODGOVARA -

Uputa SZO o svetoj glazbi i svetoj liturgiji navodi da orgulje moraju šutjeti kada svećenik daje blagoslov pri koncu sv. Mise, koji treba davati glasno, i svi odgovore: Amen. Zašto se to

ne provede svuda? Jedni prkticiraju a drugi ne, onda nastaje zbrka! Trebalo bi provađati ono što traže vrhovni po glavari i svete kongregacije. Mislim da to treba osobito kad se radi o liturgijskim propisima, a kod nas se ne kako malo na sve to pazi. Čini mi se da u bogoslovijama nema dosta liturgijskog odgoja.

- Broj 27. Upute o svetoj glazbi i sv. liturgiji pod točkom g/ donosi odredbu: "Dok misnik na kraju Mise blagosiva vjernike, neka orgulje ne sviraju. Misnik mora riječi blagoslova izgovarati tako da ga svi vjernici mogu razumjeti". Odredba je jasna i treba je bezuslovno provestiu svim našim crkvama, jer tome ne stoje na putu nikakove poteškoće. Doista mnogi ljudi malo paze na liturgijske propise, ali što se tiče liturgijskog odgoja u bogoslovijama, kako izgleda, u tom je pogledu u zadnje vrijeme krenulo na bolje.

U našem se kraju pročulo da bi se po novom Kodeksu rubrika mogle primicije smatrati kao izvanredna svečanost s pravom na zavjetnu Misu II reda po dozvoli Ordinarija. U tom slučaju mogla bi se uzeti Misa "Juravit". Ta Misa ima bjelinu i baš primjeran tekst. Kod nas su primicije po nedjeljama s Misom nedjelje u bijeloj boji, jer naše seoske crkve nemaju zelene boje za asistenciju. Ja imam ove godine u župi dvoje primicije i svakako je to za župu izvanredna svečanost pa bi mi dob-

---

ro došla Misa "Juravit" da primicijanti odmah ne griješe.

- Po svemu izgleda da se prva Misa, ako se drži na župi uz sudjelovanje vjernika, doista može smatrati izvanrednom svečanošću i da je dovoljan razlog da se dozvoli zavjetna Misa II reda. To možemo zaključiti iz br. 370. toč. a/ novog KR gdje se za zavjetnu Misu u župi među ostalim navode i ovi razlozi: jubileji župnika ili drugog svećenika koji živi u župi, izvanredne svečanosti i slično. Makar da KR ovdje izričito ne spominje prvu Misu, ne bi trebalo sumnjati da je možemo ovdje ubrojiti barem radi izraza "i slično - et similia". Pogotovu kad Kodeks u istom broju toč. c/ donosi kao razlog za votivnu Misu II reda redovničko oblačenje i zavjetovanje. - Misa Isusa Krista Velikog Svećenika "Juravit" uistinu vrlo lijepo odgovara za tu prigodu. Potreban je pristanak Ordinarija. Na Misi ima Gloria; ako je nedjelja, treba biti uspomena nedjelje i Credo; u nedjelju je predslovlje presv. Trojstva a na druge dane opće; ton molitava, predslovlja i Očenaša je sveč i.

Da li poslije konventualne Mise treba moliti molitve propisane od Leona XIII? Do sada smo ih izostavljali, no u zadnje vrijeme netko nam reče da ih moramo moliti, jer odgovor SZO od 9. ožujka 1960., koji donosi slučajeve kad se izostavljaju, ne spominje konv. Misu.

- Taj odgovor SZO tumači raniji dekret /br. 4305/ u kojem je govor da se te molitve izostavljaju kad se drži Misa s ne

kom svečanošću/"cum aliqua solemnitate"/pa navodi slučajeve te svečanosti. Međutim na izostavljanje molitava iza konventualne Mise odnose se drugi dekreti /br. 3697, 7. i 4177, 2/. Prema tome se te molitve izostavljaju kao i do sada.

Prema novom Kodeksu rubrika br. 511. treba sada jasnim glasom /clara voce/ izgovarati i Sanctus, Nobis quoque i Domine,non sum dignus. Dakle više ne postoji srednji glas /media vox/ ?

- Svi se tumači novog Kodeksa slažu u tom da je za čitanu Misu dokinut srednji glas te da treba od sada sve izgovarati ili glasno /clara voce/ ili tiho /secreto/.

U br. 263. toč. b/ Kodeks rubrika kaže da se treba kod moljenja oficija križati na Adjutorium nostrum. Prije se držalo i učilo da se na Adjutorium nostrum na kraju Prvog časa ne pravi znak križa, a sada bi međutim trebalo? Onda će doći tri znaka križa jedan za drugim: Adjutorium nostrum, Dominus nos benedicat i Deus in adjutorium na početku Trećeg časa koji redovito slijedi.

- Preč. General franj. reda postavio je SZO-u slično pitanje: "Da li se na redak Adjutorium nostrum prije blagoslova na kraju Prvog časa treba prekrižiti?" A SZO je 14. prosinca 1960. odgovorio: "Negativno".

• • • • •

V I J E S T I

ZBORNO BOGOSLUŽJE U RIMU. - Sv. Otac je i ove godine sudjelovao u starodrevnom zbornom bogoslužju. Na Pepelnicu je slijedio procesiju od "titula" sv. Anastazije do crkve sv. Sabine gdje je toga dana "statio - zbor". Tu ga je dočekao preč. dominikanski general M. Browne. Papa je prisutnim vjernicima održao govor o značenju zbornog bogoslužja u kojem je rekao da je dobar znak što danas među vjernicima ima više razumijevanja za liturgiju nego što je to bilo u njegovim mladim godinama. Na sličan je način sudjelovao slijedećih nedjelja u različitim rimskim četvrtima /Rocca 1961,5, 11/.

ŽIVI JEZIK U LITURGIJI. - SZO dekretom od 28. siječnja o. g. odobrio je za upotrebu u dalmatinskim dijecezama novi prijevod Obnovljenog obreda svete sedmice, a dekretom od 22. veljače o. g. dozvolio je svim hrvatskim dijecezama upotrebu prijevoda obreda blagoslova svijeća na Svijećnicu i blagoslova pepela na Pepelnicu.

PRVI ZVUČNI DNEVNIK. - U Francuskoj je počeo izlaziti časopis "Chrétienté" koji nije štampan na papiru nego je glas snimljen na gramofonskim pločama. Uredništvo redovno šalje ploče pretplatnicima. Značajno je da je glavni dio sadržaja liturgijski. Osim toga tu su još crtice o svecima, vjerskoj kulturi i različiti komentari/Rocca 1961, 3, 26/.

FOTOGRAFIRANJE IN SOLO PETJE V CERKVI.
- Na razna vprašanja glede instrukcije o
sveti glazbi in sveti liturgiji z dne 3.
sept. 1958 je sv. kongregacija obredov ško
fu v Segni /Italija/ odgovorila: Ordinarij
more fotografiranje v cerkvi, bodisi med
božjo službo bodisi izven nje, prepovedati.
- Ni dovoljeno, da bi vse petje izvajal so
list. Če pa je solist moški, more peti ne-
katere pesmi /Paroisse et Liturgie, 1961,2,
133/.

KNJIGO SVETEGA PISMA V CERKEV! - Pa
kam? Kjer je sv. R. t. na stranskem oltar-
ju, nasproti njemu, na primernem pultu.
Kjer imajo ambon, tja, in sicer knjigo sve
tega pisma in lekcionarij. Knjiga naj bo o
brnjena k ljudem, da izven božje službe mo
rejo v njej brati. Med obredi se knjiga v-
zame stran /Tako svetuje Paroisse et Litur
gie 1961, 2, 135/.

SPOVEM SE /CONFITEOR/. -.Mnogim je
kar žal , da verniki pred obhajilom med ma
šo ne molijo več Spovem se, češ ta molitev
je obujanje kesanja pred obhajilom. Nove
rubrike so Spovem se pred obhajilom med ma
šo črtale, ker je tja prišel iz obreda ob-
hajanja izven maše. Tudi na začetku maše
je Spovem se zasebna molitev mašnika in
strežnikov, ne pa vseh vernikov. Na obhaji
lo se pa najbolje pripravimo, če z mašo do
bro sodelujemo: če smo se nasitili s kru-
hom božje besede in s Kristusom darovali,
smo dobro pripravljeni, da prejmemo božji
kruh v svetem obhajilu. - Liturgični pisa-

---

telji predlagajo, da bi Cerkev formulo Confiteor-a spremenila in ji dala prvotno obliko. Antična oblika je v prvem delu imenovala samo Boga /Confiteor Deo/, ker smo z grehi samo Boga žalili, v drugem pa Mater božjo in svetnike prosila za priprošnjo.

LITURGIČNE FAKULTETE MISIONSKIM ŠKOFOM. - Lani so misionskim škofom potekle petletne fakultete. Za naslednjih deset let jih je kongregacija de propaganda fide uredila nanovo. Med liturgičnimi fakultetami so važne naslednje:

1. če ni strežnikov z višjimi redovi, more slovesno mašo opraviti mašnik samo z diakonom;

2. če je pomanjkanje duhovnikov, more škof opraviti pontifikalno mašo brez asistence;

3. nedeljsko mašo morejo obhajati tudi med tednom, razen na praznike 1. reda. To dovoljenje je dano zato, da morejo na zunanjih misionskih postajah, od koder ne morejo prihajati k nedeljski maši v centralo, tudi med tednom biti pri maši, ki je de tempore;

4. liturgične barve more urejati tudi posamezen škof, kar more po novem zakoniku rubrik le škofovska konferenca /Heiliger Dienst 1961, 1, 24/.

KOMISIJE I SEKRETARIJATI ZA PRIPRAVU KONCILA. - Po želji Sv. Oca ovaj slijedeći koncil treba da zahvati što dublje u život kršćanstva. Tajnik centralne komisije za pripravu koncila nadbiskup E. Felici izja-

vio je 20. travnja o. g. da je poželjno da svi kršćani pa i obični vjernici očituju svoje želje biskupima. Općenitost koncila dolazi do izražaja na osobit način u činjenici da su za članove i savjetnike pripravnih komisija srazmjerno imenovani predstavnici svih katoličkih naroda. Od ukupnog broja 710 u Rimu ih je 250 /među njima je i nekoliko Hrvata/. Rimski članovi i savjetnici komisija su: 21 kardinal, 39 biskupa, 51 svjetovni svećenik i 149 redovnika. Evropske države zastupane su ovako: Italija /osim Rima/ 57, Francuska 51, Njemačka 44, Španjolska 21, Belgija 18, Engleska 12, Holandija 11, Švajcarska 10, Austrija 9, Jugoslavija 7, Poljska 7, Irska 6, Portugal 3, Danska, Grčka, Mađarska i Ukrajina po 2, Luksenburg 1. Iz Amerike ukupno 99, iz Azije 48, iz Afrike 23, iz Oceanije 12. U svim komisijama ima ukupno 56 kardinala i patrijarha, 232 biskupa, 162 svjetovna svećenika i 258 redovnika /među njima 49 isusovaca, 41 franjevac, 29 dominikanaca, 28 benediktinaca/.- U liturgijskoj komisiji zastupan je Rim s 3 člana i 4 savjetnika, zatim /prvi broj označuje članove a drugi savjetnike/: Italija 5,2; Belgija 2,2; Austrija 2,1; Njemačka 1,6; Francuska 1,4; Španjolska 1,2; USA 1,2; po 1 člana ima Jugoslavija /Dr Dragutin Kniewald/, Engleska, Brazilija, Irak; po dva savjetnika ima Poljska i Kanada; po 1 savjetnika ima Holandija, Irska, Švajcarska, Mađarska, Kolumbija, Indija, Filipini i Australija. Ovo je statistika prema stanju 15. veljače o. g. /Herder-Korrespondenz, travanj 1961, str. 316-321/.

LITURGIČNA PODKOMISIJA V FRIBOURGU. - Za koncil pripravlja gradivo Pontificia Commissio de Sacra Liturgia praeparatoria Concilii Vaticani II. V Fribourgu se pa se šla njena podkomisija, v kateri so: Zauner škof v Linzu v Avstriji, benediktinski opat Capelle in benediktinec Botte, oba iz opatije Mont-César v Belgiji, kanonik Martimort iz Toulousa, ki je direktor pariškega Centre de Pastorale liturgique, ter univ. prof. Hängge iz Fribourga v Švici/Heiliger Dienst 1961, 1, 25/.

KARDINAL KÖNIG O KONCILU. - Na zboru katoličkih novinara 30. siječnja o. g. držao je bečki kardinal F. König govor o II vatikanskom koncilu. U tom govoru je spomenuo nekoliko točaka o kojima je Sv. Stolici upravljen najveći broj prijedloga:

1. Trebalo bi dati veće značenje biskupskoj vlasti: mnoge stvari koje su pridržane Sv. Stolici trebale bi biti prepuštene biskupima; biskupske konferencije u pojedinim narodima morale bi imati veću važnost;

2. Što veća širokogrudnost u pogledu liturgije i liturgijskog jezika;

3. Reforma crkvenog prava, Indeksa i ispovijedne prakse;

4. Razboritija raspodjela klera radi što intenzivnijeg dušobrižništva;

5. Razrada laičkog prava.

Pri koncu je kardinal spomenuo da katolička Crkva - kako je to ustvrdio pravoslavni teolog G. Florowskij - proživljava period teološkog i liturgijskog cvata /Herder-Korrespondenz, travanj 1961,294-296/.

EKUMENSKE SESTRE. - U mjestu Darmstadt-Eberstadt /Njemačka/ živi zajednica evangeličkih časnih sestara nazvanih "Ekumenske Marijine sestre" koje rade vrlo mnogo na zbližavanju svih kršćana. Njihov molitveni život sastoji se dijelom iz pobožnosti prema protestantskoj tradiciji a dijelom od molitve malog brevijara "Officium divinum parvum" što ga je priredio H. Fleischmann OSB /Preveden je i na hrvatski, Beograd 1955/. Svakog dana pjevaju Pohvale, Večernju i Povečerje a na neke dane i Jutarnju. Poslije Večernje mole prošnje u kojima spominju samostane različitih konfesija s kojima su povezane. U podnevnoj molitvi mole među ostalim: "Ujedini, Gospodine, u bratskoj ljubavi evangeličke, katoličke, pravoslavne i anglikanske udove svoga kršćanstva". Na osobit način štuju B.D. Mariju, svetkuju njezine svetkovine /što protestanti ne čine/, posebno svetkovine Navještenja, Pohođenja i 7 žalosti. Prigodom kongresa u Münchenu bila je pozvana na sastanak katoličkog pokreta za sjedinjenje i njihova utemeljiteljica Dr Basilea Schlink. U jednom prigodnom listu izišao je i njezin prilog u kojem ukazuje na put kojim će najprije doći zbliženje i sjedinjenje. Tu iznosi po prilici ovo: Molimo jedni za druge. Sazivajmo zajedničke molitvene skupove na kojima neka tisuće ljudi različitih kršćanskih konfesija zajednički mole Očenaš, pjevaju psalme i čitaju odlomke Sv. Pisma. Neka svijet vidi da se priznajemo braćom istoga Gospodina i Otkupitelja. Radimo jedni za druge. Pokazujmo ljubav jedni drugima, jer ljubav ne treba da čeka dok se riješi pitanje kod koga je istina".

KRŠĆANSKI ISTOK I ZAPAD. - Predstav-
nik carigradskog patrijarha metropolit Do-
rotheros nedavno je posjetio Zapadnu Njema-
čku. U njegovoj pratnji nalazio se i pred-
stavnik aleksandrijskog patrijarha. U Ber-
linu je odlične goste primio kardinal Döpf-
ner. Metropolit Dorotheros u Bonnu se ova-
ko izrazio: "Mi pravoslavni kršćani s veli-
kom simpatijom i bratskim osjećajima gleda-
mo na katoličku Crkvu i papu Ivana koga
smatramo ponajboljim svojim prijateljem".
Sam carigradski patrijarh Athenagoras dao
je u pogledu pokreta za sjedinjenje ovu iz-
javu: "Mi svi polažemo veliku nadu u papu
Ivana koga sam ja nazvao da je - čovjek po-
slan od Boga /aluzija na Ivana Krstitelja/.
Očekujemo da će on sazvati i istočnjake i
postaviti se na čelo pokreta za sjedinje-
nje" /Schweizerische Kirchenzeitung 1961,
13. travnja, str. 193/.

SVJETSKA MOLITVENA OSMINA. - Za vrije-
me ovogodišnje molitvene osmine katoličko
sveučilište u Fribourgu pozvalo je glasovi-
tog protestantskog teologa Dra O. Cullmann-
a profesora Novog Zavjeta na sveučilištima
u Baselu i Parizu. On je održao predavanje
o mogućnostima sjedinjenja svih kršćana po-
sebno u vezi s Euharistijom. - Kroz istu o-
sminu sudjelovali su anglikanski vjernici
u mjestu Slough /Engleska/ prvi put nakon
400 godina kod sv. Mise koju je držao kato-
lički svećenik P. Mossey s dozvolom svoga
biskupa. Inicijativu za ovo dao je protes-
tantski pastor a na to ga je potakao pos-
jet nadbiskupa Fishera papi Ivanu XXIII
/Rocca 1961, 3, 19/.